

เรื่อง มะเกลือ

รายละเอียด

ชื่อวิทยาศาสตร์ Diospyros mollis Griff.

ชื่อวงศ์ EBENACEAE

ชื่อสามัญ Ebony tree

ชื่ออื่น ๆ มะเกีย, มะเกือ (ภาคเหนือ) ผีผา มะเกลือ มักเกลือ หมันเกลือ เกลือ

ลักษณะทั่วไป

ต้น เป็นพรรณไม้ยืนต้น ที่มีขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ลักษณะของลำต้นผิวเปลือกเป็นรอยแตกสะเก็ดเล็ก ๆ มีสีกึ่งกำน อ่อนจะมีขนนุ่มขึ้นปราย

ใบ เป็นใบขนาดเล็กลักษณะของใบเป็นรูปไข่ หรือรูปรี ปลายสอบแคบเข้าหากัน ส่วนโคนใบกลมหรือมน ผิวเนื้อใบบางเกลี้ยง ใต้ท้องใบจะเส้นใบได้ชัด มีประมาณ 10-15 คู่ ขนาดของใบกว้างประมาณ 0.5-1.5 นิ้ว ยาวประมาณ 1.5-10 นิ้ว ก้านใบยาวประมาณ 5-10 มม.

ดอก ดอกเป็นช่อ ตามบริเวณง่ามใบ ดอกช่อผู้หรือดอกช่อเมียจะต่างต่างกัน ลักษณะของดอกเพศผู้เป็นดอกขนาดเล็กช่อหนึ่งมีประมาณ 3 ดอก ส่วนดอกเพศเมียจะออกเป็นดอกเดี่ยว ลักษณะของดอกเหมือนกัน คือมีกลีบรองกลีบดอกยาว ประมาณ 1-2 มม. โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย กลีบดอกยาวประมาณ 2.5-3 นิ้ว ปลายกลีบดอกแยกออกเป็นแฉกตรงกลางดอกมีเกสร

ผล ผลมีลักษณะเป็นรูปกลม มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 ซม. ผิวของผลเรียบเกลี้ยง ผลออกมีเปลือกเป็นสีเขียวแต่แก่หรือสุกเต็มที่จะเปลี่ยนเป็นสีดำสนิท ภายในผลมีเมล็ด

การขยายพันธุ์ ใช้เมล็ด

ประโยชน์ด้านสมุนไพร ลำต้นนำมาทำเป็นยาแก้ซางตาลขโมย แก้กษัย ถ่ายพยาธิไส้เดือน เป็นต้นเปลือก ใช้ปรุงเป็นอาหารขับเสมหะ แก้โรคพยาธิเป็นต้นแก่น (แก่นกลางไม่เป็นสีดำ) ใช้ปรุงยาแก้ลมแก้ฝีในท้อง แก้ซางตาลขโมย แก้กษัยกร่อน เป็นต้น รากใช้รากลสดนำมาฝนกับน้ำขาวข้าวรับประทาน แก้ลมอาเจียน เป็นต้น ผลใช้ผลดิบสดเป็นยา ถ่ายพยาธิ ได้หลายชนิด ถ่ายพยาธิปากขอได้ดีที่สุด นำผล ล้างให้สะอาด ตำพอแหลกกรองเอาเฉพาะน้ำผสมหว่ากะทิ 2 ช้อนชาต่อมะเกลือ 1 ผล กินครั้งเดียวให้หมดตอนเช้ามีด ก่อนอาหาร 3 ชั่วโมงหลังจากนี้ 3 ชั่วโมง ถ้าไม่ถ่ายให้กินยาระบายดีเกลือโดยใช้ผงดีเกลือ 2 ช้อน โต้ละลายน้ำประมาณครึ่งแก้ว เพื่อถ่ายพยาธิและตัวยาที่เหลือออกมาสารที่มีฤทธิ์ diospyrol diglucoiside

ภาพโดย : <http://www.dnp.go.th/flora/images/c3ae89d930476481168106b1de0f645a.jpg>

คำสำคัญ : สมุนไพร

ที่มา : กมลทิพย์ ประเทศ และคนอื่นๆ. (2543). การสำรวจพรรณไม้ในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2018-02-13

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=107&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology